

Sinteza observațiilor la documentul de discuție Proiect de
 Ordin privind aprobarea metodologiei de stabilire a tarifului pentru servicii de sistem publicat pe pagina de internet a ANRE la data de 08.06.2022 cu termen
 pentru observații 30 zile de la data publicării

Observații la Metodologie					
Nr. crt.	Articol	Text propus ANRE	Text propus	Motivație	Rezoluție ANRE
1	Art. 2	Venitul prevăzut la art. 1 este necesar operatorului de transport și sistem pentru achiziționarea următoarelor tipuri de servicii de sistem: a) rezerva de stabilizare a frecvenței (RSF); b) servicii de echilibrare – produse standard: i) rezerva de restabilire a frecvenței activată automat (RRFa); ii) rezerva de restabilire a frecvenței activată manual (RRFm); iii) rezerva de înlocuire (RI); c) serviciul de reglaj al tensiunii (ER).	<p>C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL): Venitul prevăzut la art. 1 este necesar operatorului de transport și sistem pentru achiziționarea următoarelor tipuri de servicii de sistem: a) rezerva de stabilizare a frecvenței (RSF); b) servicii de echilibrare – produse standard: i) rezerva de restabilire a frecvenței activată automat (RRFa); ii) rezerva de restabilire a frecvenței activată manual (RRFm); iii) rezerva de înlocuire (RI); c) serviciul de reglaj al tensiunii (ER) furnizat prin funcționarea generatoarelor sincrone în regim de compensator sincron.</p> <p>HENRO: Venitul prevăzut la art. 1 este necesar operatorului de transport și sistem pentru achiziționarea următoarelor tipuri de servicii de sistem: a) rezerva de stabilizare a frecvenței (RSF); b) servicii de echilibrare – produse standard: i) rezerva de restabilire a frecvenței activată automat (RRFa); ii) rezerva de restabilire a frecvenței activată manual (RRFm); iii) rezerva de înlocuire (RI); c) serviciul de reglaj al tensiunii (ER). d) participarea la apărarea SEN</p>	<p>Serviciul de reglaj al tensiunii (ER) nespecificat în funcție de regimul de funcționare al generatoarelor ar implica plata acestuia pentru absolut toate generatoarele sincrone din SEN, atât în regim inductiv cât și în regim capacitiv. Acestea reprezintă regimuri normale de funcționare. Reglajul de tensiune în regim normal de funcționare are ca scop asigurarea condițiilor tehnice normale de funcționare pentru toți participanții din SEN, inclusiv pentru furnizorii de servicii de sistem, pentru a se garanta siguranța lor în funcționare.</p> <p>În cazul în care nu se face enumerarea serviciilor, să fie publicată legislația în vigoare la care se face referire și să fie precizat în text unde poate fi găsită/consultată, cine o publică/actualizează ori de câte ori apare vreo modificare.</p>	<p>Se acceptă prin reformulare.</p> <p>”Venitul prevăzut la art. 1 este necesar operatorului de transport și sistem pentru achiziționarea tipurilor de servicii de sistem prevăzute de Procedura de calificare tehnică pentru furnizarea serviciilor de sistem, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 89/2021.”</p> <p>La art. 4 din Procedura menționată se regăsesc serviciile de sistem pentru care sunt calificați furnizorii acestora și pe care le solicită DGPEE să fie precizate explicit în Metodologie.</p> <p>Reglementarea poate fi consultată pe site-ul ANRE, la adresa: https://www.anre.ro/ro/energie-electrica/legislatie/norme-tehnice/reglementari-tehnice.</p>

			e) participarea la restaurarea SEN (capacitatea de pornire cu surse proprii)		
2	Art. 3	<p>Metodologia este utilizată de către:</p> <p>a) operatorul de transport și de sistem, pentru fundamentarea venitului reglementat pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și a calculului tarifului pentru serviciile de sistem;</p> <p>b) ANRE, în procesul de analiză a datelor și informațiilor transmise de OTS, pentru verificarea modului de stabilire a venitului reglementat necesar pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și aprobarea tarifului pentru serviciile de sistem.</p>	<p>C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL): Metodologia este utilizată de către:</p> <p>a) operatorul de transport și de sistem, pentru fundamentarea venitului reglementat pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și a calculului tarifului pentru serviciile de sistem;</p> <p>b) ANRE, în procesul de analiză a datelor și informațiilor transmise de OTS, pentru verificarea modului de stabilire a venitului reglementat necesar pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și aprobarea tarifului pentru serviciile de sistem;</p> <p>c) furnizorii de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, pentru fundamentarea propunerii privind prețurile de furnizare a serviciilor de sistem</p>	<p>Referitor la propunerea de eliminare a prevederilor referitoare la stabilirea prețurilor reglementate pentru achiziția serviciilor de sistem, considerăm că acestea ar trebui menținute, întrucât legislația europeană (art. 40 (4) și (5) din Directiva (UE) 2019/944) și legislația națională (Legea nr. 123/2021 art. 36 (16)) prevăd posibilitatea acordării de către ANRE a unei derogări de la regula generală a achiziției serviciilor de sistem prin mecanisme concurențiale, pentru serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, pentru situații în care furnizarea pe piață a acestor servicii nu este eficientă din punct de vedere economic. Acordarea unei astfel de derogări presupune stabilirea de către ANRE a prețului la care OTS achiziționează serviciul de sistem care face obiectul derogării, în vederea asigurării protecției plătitorilor tarifului de servicii de sistem împotriva exercitării puterii dominante de piață de către participanții calificați pentru furnizarea acestor servicii (tensiunea este un parametru zonal pentru reglajul căreia se folosesc surse aferente zonei respective, situație în care pot exista monopol sau poziții dominante ale unor furnizori de servicii de sistem – energie reactivă) .</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile referitoare la stabilirea prețurilor reglementate pentru achiziția serviciilor de sistem s-au eliminat ca urmare a abrogării art. 22 din Lege de către punctul 30 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 143 din 28 decembrie 2021 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și pentru modificarea unor acte normative.</p> <p>Totodată, conform art. 36 alin. (4) din Lege, ”Tranzacțiile cu energie electrică și servicii de sistem se realizează pe baza unei proceduri transparente și nediscriminatorii, prin mecanisme concurențiale, conform reglementărilor autorității competente”.</p> <p>De asemenea, stabilirea prețurilor reglementate nu este în linie cu reglementările europene, respectiv cu Pachetul IV – Energie curată pentru toți europenii, respectiv cu prevederile, art. 3 art. 10 alin. (5) și ale art. 20 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața de energie electrică.</p> <p>În opinia ANRE, prevederile art. 40 alin. (4) și (5) din Directiva (UE) 2019/944 și ale art. 36 alin. 16 din Lege se referă la acordarea unei derogări de la obligativitatea achiziționării prin mecanisme concurențiale și nu la stabilirea de către ANRE a unui preț reglementat.</p>
3	Art. 4	Tariful pentru serviciile de sistem se aplică tuturor clienților	C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL):	Pentru corelarea cu prevederile ordinului ANRE nr. 89/2013 și cu	Se acceptă.

		finali pentru energia electrică extrasă din rețelele electrice, cu excepția energiei electrice exportate	Tariful pentru serviciile de sistem se aplică tuturor clienților finali pentru la energia electrică extrasă din rețelele electrice, cu excepția energiei electrice exportate	prevederile proiectului metodologiei de la art. 20, nu este oportună precizarea doar a clienților finali, pentru a nu se lasă loc unor interpretări. Operatorii de distribuție a energiei electrice nu sunt clienți finali însă plătesc tariful de servicii de sistem pentru energia electrică aferentă consumului propriu tehnologic în rețelele de distribuție, cantitate care face parte din energia electrică extrasă din rețelele electrice. Deși acest cost este transferat de operatorul de distribuție consumatorului final prin tariful de distribuție, considerăm că art. 4 ar trebui reformulat pentru a evita orice ambiguitate.	
4	Art. 6	OTS achiziționează servicii de sistem de la participanții la piață prin mecanisme concurențiale, în condițiile prevăzute de cadrul de reglementare în vigoare.	C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL): (1)OTS achiziționează servicii de sistem de la participanții la piață prin mecanisme concurențiale, în condiții de transparență, nediscriminatorii, bazate pe piață, acces neîngrădit și eficiență economică, în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare în vigoare. (2) În situația în care procedura concurențială pentru achiziția de energie electrică reactivă este inefficientă din punct de vedere economic sau aceasta conduce la denaturări grave ale pieței, autoritatea de reglementare emite o derogare pentru achiziția de energie electrică reactivă prin procedură concurențială.		Se acceptă prin reformulare. ” Operatorul de Transport și Sistem achiziționează servicii de sistem de la participanții la piață prin proceduri transparente, nediscriminatorii, bazate pe piață, în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare în vigoare”.
				Precizăm faptul că în momentul de față singurul furnizor de energie reactivă este Hidroelectrică. Este o situație de monopol pe care ANRE prin reglementare o poate soluționa. Art. 40 alineatele (4) și (5) din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei	Se acceptă. În urma discuțiilor din data de 28.07.2022, purtate în cadrul întâlnirii organizate cu DGPE și OTS, se propune completarea art. 6 cu un alineat nou cu următorul conținut: ” (2) În situația în care, conform prevederilor art. 36 alin. (16) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea Națională de Reglementare în

				<p>2012/27/UE specifică următoarele :</p> <p>„(4) La executarea sarcinii menționate la alineatul (1) litera (i), operatorii de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții:</p> <p>(a) utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață;</p> <p>(b) participarea tuturor întreprinderilor din domeniul energiei electrice și a tuturor participanților la piață care îndeplinesc condițiile, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare.</p> <p>(5) Alineatul (4) se aplică la furnizarea de către operatorii de transport și de sistem a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, cu excepția cazului în care autoritatea de reglementare a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare. În special, cadrul de reglementare asigură că operatorii de transport și de sistem pot achiziționa astfel de servicii de la entitățile care asigură servicii de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei și promovează utilizarea</p>	<p>Domeniul Energiei acordă o derogare de la achiziționarea serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței prin proceduri bazate pe piață, costurile cu achiziția acestor servicii se recunosc în tariful pentru achiziția serviciilor de sistem în condițiile prevăzute de actul normativ/administrativ prin care se acordă derogarea.”</p>
--	--	--	--	---	--

				măsurilor de eficiență energetică, atunci când aceste servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și susțin funcționarea eficientă și sigură a sistemului de transport.”	
5	Art. 19	În cazul în care valoarea corecției negative prevăzută la art. 16 are un nivel semnificativ care afectează capacitatea OTS de a susține cheltuielile cu achiziția serviciilor de sistem, la solicitarea fundamentată a OTS aceasta poate fi eșalonată în două tranșe	C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL): În cazul în care valoarea corecției negative prevăzută la art. 16 are un nivel semnificativ care afectează capacitatea OTS de a susține cheltuielile cu achiziția serviciilor de sistem, la solicitarea fundamentată a OTS aceasta poate fi eșalonată în două mai multe tranșe.	În funcție de mărimea corecției negative.	Se acceptă. Se reformulează, astfel: În cazul în care valoarea corecției prevăzută la art. 18 are un nivel ce depășește 10% din venitul prognozat al perioadei tarifare t, pentru evitarea unor variații semnificative ale tarifului, aceasta poate fi eșalonată în mai multe tranșe.
6	Art. 22	Pentru evitarea înregistrării ulterioare a unui nivel semnificativ al corecțiilor datorate modificării prețurilor de achiziție și/sau a cantităților de servicii de sistem achiziționate prevăzute la art. 2, OTS are obligația să calculeze pentru trimestrul I, respectiv pentru semestrul I al unei perioade tarifare t-1 și să transmită la ANRE la data de 1 mai, respectiv la data de 1 august a anului t-1, diferența dintre veniturile și costurile realizate și cele prognozate, la care se adaugă valoarea corecțiilor neefectuate aferente perioadei/perioadelor anterioare	C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A. (TEL): Pentru evitarea înregistrării ulterioare a unui nivel semnificativ al corecțiilor datorate modificării prețurilor de achiziție și/sau a cantităților de servicii de sistem achiziționate prevăzute la art. 2, OTS are obligația să calculeze pentru trimestrul I, respectiv pentru semestrul I al unei perioade tarifare t-1 și să transmită la ANRE la data de 1 mai, respectiv la data de 1 august a anului t-1, diferența dintre veniturile și costurile realizate și cele prognozate, la care se adaugă valoarea corecțiilor neefectuate aferente perioadei/perioadelor anterioare	Considerăm că diferențele înregistrate între prognoză și realizările intermediare ale perioadei tarifare ar trebui să constituie unicul factor declanșator al revizuirii intermediare a tarifului, fără a include și corecțiile neefectuate din perioadele tarifare anterioare, pentru acestea din urmă fiind stabilită periodicitatea aplicării. Având în vedere modalitatea propusă de aplicare a corecțiilor, corecțiile neefectuate sunt aferente semestrului al doilea al perioadei tarifare t-1 și sunt aplicate în perioada tarifara t+1. Aceste corecții neefectuate provenite din perioadele anterioare, care reprezintă diferențe între prognoză și realizări acumulate pe perioade de timp mai lungi comparativ cu trimestrul I la finalul căruia se testează îndeplinirea condițiilor pentru revizuirea tarifului, pot	Nu se acceptă. Propunerea ANRE de luare în considerare și a corecțiilor neefectuate aferente perioadei/perioadelor anterioare are ca scop evitarea unor corecții foarte mari cu impact semnificativ asupra tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem.

				<p>conduce cu ușurință la atingerea pragului de revizuire. Practic, chiar și în situația în care în intervalele de timp intermediare ale perioadei tarifare, la finalul căroră care se testează îndeplinirea condițiilor pentru revizuirea tarifului, diferențele între prognoză și realizări se situează sub pragul de revizuire sau sunt chiar nule, includerea în calcul a corecțiilor neefectuate poate conduce la atingerea pragului de revizuire (îndeosebi la trimestrul I, când pragul procentual se aplică la un nivel de venit prognozat egal cu cca. 1/4 din venitul reglementat anual</p>	
--	--	--	--	---	--